jad kui Taani-rahwas ja Sakslased meie maale tulid, sellepärast oli nende esimene mure igale poole kirikuid ehitada ja rahwale õpetajaid muretseda. Aga wanal ajal seisis meie maal mõõk arwa tuppes, üks sõakära teise järel müras üle meie isamaa. Arwa jäi seal üks kirik löhkumata ja riisumata, nõnda et nende wanad raamatud ja paberid enamiste kõik on ärakadunud. Linnakirikud üksi olid linna kõrge müüride ja wallide warjul enam hoitud, ja sellepärast on mõni neist kirikutest meie päiwil peaaegu nõndasamuti weel kui mõne saa aasta eest. Hakkame siis nendest peale.

Linnakirikud on, nõnda kui suurem hulk maakirikuid, enne katoligikirikud olnud, sest wast **335** aasta eest on Luteruse usu-õpetus meie maale tulnud. Sest se siis tuleb et wäga palju kiriku-riistu ja piltisi weel katoligi-aega meele tuletawad.

Kõigewanem Tallinna kirik on tänine **Maakirik** (Püha Waimu kirik). Temast on lugeda, et ta juba enne **1284**-at aastat ehitatud on, ja

wanast saadik Tallinna Raaduse kabel olnud. Nüüdki weel tuleb Raaduse-kohus senna **2** korda aastas koku, esimene kord Nääri-kuu hakatusel, oma kohtupidamist palwega peale hakkama ja teine kord, Jõulo-kuus, Tooma pääwal oma kohtopidamist seks aastaks pühal kombel lõpetama. Altari-pilt on üks wäga kallis kunstlik töö, ja palju wõõraid reisijaid käiwad seda waatamas. Pilt tähendab Püha Waimu wäljawalamist. Keskpaigas seisab püha Maria, käed üles tõstes, mõlemal poolel seisawad, **2** reas, pühad Apostlid. Wassakut kät on püha Elisabet näha, tema kõrwas — katoligi usu järel — püha usuwõitja Wiktor, pare matkät on püha Taani-kuningas Olaus, kes ühe musta mau surnuks tallab. Se tähendab et tema pagana-usku ärawõitnud, sest se kuninggas on kõige oma walitsuse ajal (**1018—1033**) rohkeste ristiusu wäljalautamise eest hoolt kannud, mis eest pärast tema surma Paapst teda **pühaks** tõstis. Tema kõrwas seisab püha Maria ema — püha Anna. Pildi al on aasta-nummer **1483**.